Eugenia MINCU

ELEMENTUL FORMATIV *CARDI(O)- / -CARD, -CARDIE* ÎN CORPUSUL TERMINOLOGIEI MEDICALE

The formative element *cardi(o)- / -card, -cardie* in the medical terminology block

This article clears up some recent devices of formation of the specialized words (terms) used in various fields of activity as well as medical one. Some formative elements are used, being considered as „scholarly words". In the classic languages (Latin and Greek) they where autonomic words possessing a particular meaning. This meaning has relatively kept (*abdomen* – gr. „abdomen") or it has undergone some semantic changes (*eco* – gr. „home" → ecology, economy etc.).The availability of the formative element *cardi(o)- / -card, -cardie* is presented in this article. This formative element, being considered traditional one and characteristic of the medical terminology, has penetrated some other fields of human activity. Being used in the medical terminology, this formative element has ennobled itself either through conjunctions or semantic disjunctions.

In this article the terms formed by means of *cardi(o)- / -card, -cardie* are assessed, following its availability in different fields as well as the medical one.

Key words: new terms, device of formation, medicine, formative element *cardi(o)- / -card, -cardie.*

* * *

Prezentul studiu elucidează unele mecanisme de formare a cuvintelor specializate, utilizabile în diverse domenii de activitate, inclusiv cel medical. Cu statut de elemente formative sunt folosite „cuvinte savante", care în limbile clasice (latină şi greacă) erau lexeme autonome cu sensuri distincte şi care s-au menţinut în relativitate (abdomen – gr. „abdomen") ori au suportat modificări (eco – gr. „casă" → ecologie, economie etc.). În lucrare vom descrie şi tendinţa elementului formativ *cardi(o)- / -card, -cardie,* considerat, tradiţional, ca fiind propriu terminologiei medicale, de a pătrunde şi în alte domenii. Fiind utilizat în terminologia medicală, afixoidul suportă înnobilări de sens fie prin conjuncţii, fie prin disjuncţii semantice. Au fost evaluaţi termenii formaţi prin intermediul lui *cardi(o)- / -card, -cardie* în disponibilitatea lor pentru diverse domenii, inclusiv cel medical.

– – –

Vorbind despre limbajul ştiinţelor, pe care îl numeşte „al cunoaşterii sau limbajul logic", Matilda Ghica îi găseşte însuşiri bine definite, dintre care o menţionăm pe cea expusă în opinia conform căreia „fiecare dintre frazele lui (şi, implicit, fiecare cuvânt) trebuie să aibă un sens şi nu mai multe" [11]. Totuşi s-a remarcat faptul că vocabularul limbajului ştiinţific prezintă o mare mobilitate prin capacitatea de a forma noi termeni. S-a menţionat deja că variabilitatea în funcţie de domeniu solicită o reconsiderare semantică a

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

cuvintelor (aici a afixoidelor). În continuare vom ilustra şi tendința afixoidului de a se detaşa de sensul originar în limita relativă a unui domeniu; ceea ce confirmă încă o dată faptul că descifrarea anumitor lexeme terminologice este o activitate laborioasă şi nuanțată.

Afixoidul *cardio- / -card, -cardie* (gr. kardia „inimă") este un element terminologic confixoidal foarte productiv, fiind utilizat cu predilecție în medicină.

A fost remarcată, totodată, atât relativa extindere a confixoidului pe orizontală (dispune de o variabilitate interdisciplinară minimă: vestimentație, fizică, medicină), cât şi utilizarea lui intensivă pe verticală (variabilitate maximă intradisciplinară: medicină – anatomie, clinică, histologie etc.), ceea ce nu-l scuteşte totuşi de anumite modificări semantice, mai mult sau mai puțin sesizabile.

Scopul nostru este analiza morfo-lexicală a afixoidului, pornind de la primele atestări documentare ale acestuia, delimitând anumite eşantioane* semantice în funcție de domeniu şi încercând a stabili paternitatea termenilor, lucru deloc facil.

În tabelul ce urmează ilustrăm domeniile, evoluția semantica a confixoidului în corpusul diferitor termeni.

Afixoidul este definit drept confixoid în funcție de posibilitățile acestuia de a fi element inițial sau final într-un cuvânt. În tabel este inclusă şi varianta *cardi(o)-* utilizabilă în mediana cuvântului cu eventualele fluctuații semantice (tab. 1).

Tabelul 1

Confixoidul *cardi(o)- / -card, -cardie* (gr. *kardia* „inimă")
în corpusul diferitor termeni

	Nr. total	Sens primar	Domenii de utilizare	Nr. de termeni	Sens înnobilat	Domenii de utilizare	Nr. de termeni
1. *cardio-*	34	„inimă"	Medicină	23	„mușchiul inimii"	Medicină	5
		„lângă inimă"	Vestimentație	1	„pericard"	Medicină	1
					„cerc fix"	Fizică	1
					„sistem circulator"	Medicină	3
2. *-card, cardie*	14	„țesutul inimii" „disfuncție a inimii"	Medicină	14	–	–	–
3. *-cardi(o)-*	5	„inimă"	Medicină	4	„miocard"	Medicină	1
TOTAL	**53 de termeni**						

* Noțiunea *eşantion* presupune o modalitate de selectare şi grupare a cuvintelor compuse în care afixoidul are o semantică aparte.

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

În **Dicționarul etimologic de termeni ştiinţifici** [1], pentru *cardi(o)-* sunt enumerați 54 de termeni; mulți dintre ei nefiind prezenți şi în **Marele dicționar de neologisme** (**MDN**) [Marcu, 2000]. Acest lucru se explică nu prin ignorarea unei surse bibliografice, ci prin inexactitatea termenilor: *cardiofil* (adjectiv) – „cu frunze sub formă de inimă” (botanică). La nivelul expresiei acesta este în opoziție cu lexemul *cardiofobie* (teamă patologică de a se îmbolnăvi de inimă) – o falsă antonimie – situație ce pune utilizatorul în dilemă. Necunoscând semnificația primului termen, acesta poate intui greşit sensul lui: *cardiofil* „persoană predispusă spre afecțiuni de inimă fie biomedicale, fie spirituale”. În aceeaşi situație se poate aminti şi termenul *cardiocarp* (utilizat în botanică) care, la rândul său, poate fi explicat „fruct în formă de inimă” sau, de ce nu?, „inimă sub formă de fruct” [1]. Sunt exemple care elucidează faptul că alegerea termenilor adecvați se impune în mod categoric, deoarece terminologia nu acceptă să fie percepută în mod eronat sau distorsionat.

Lexemul grec *kardia* cunoaşte două căi de evoluție:

A. *Statut de termen aparte.* Adjectivul cardiac (1372, Corbichon) [8] este un împrumut din latină „cardiacus” (cuvântul grec *kardiakos, kardie* „inimă”). În limba română termenul anatomic *cardiac* este folosit pentru prima dată de N. A. Crețulescu în **Manual de anatomie descriptivă**, Bucureşti, 1843, tradus din limba franceză [15]. Adjectivul *cardialis*, *-e* din latină este atestat în dicționarele de terminologie în limba germană sub forma „kardial” şi în limba rusă „кардиальный”; engleza, franceza, româna unifică adjectivele *cardiacus* şi *cardialis*, *-e* utilizând prima variantă. Astfel, expersia *тонзилло кардиальный синдром*, introdusă în circuit de Б. А. Егоров în 1928 şi care semnifică un grup de maladii nereumatice ale inimii etiologic dictate de tonzilita cronică, a fost tradusă în limba română prin varianta *sindrom tonsilocardiac*.

În terminologia medicală adjectivul *cardiac* este utilizat frecvent în sintagma *şoc cardiac*, utilizată pentru prima oară de A. Filinberg în 1940, şi *insuficiență cardiacă*, termen sintagmatic propus şi acceptat la congresul al XII-lea al terapeuților în 1935.

B. *Statut de confixoid* sau, în definiția lui C. Maneca, „formațiune savantă” [14]. Această evoluție este dictată de „nevoile comunicării” „compunerea (aici afixoidarea) devenind un mijloc de creare a noi cuvinte analizabile şi deci inteligibile” [12]. Confixoidul *cardi(o)- / -card, -cardie* este atestat în 48 de termeni, preponderent în calitate de element prepozitiv (34 de termeni). Aici n-au fost incluse cuvintele în care afixoidul are poziție mediană.

Confixoidul cu statut de element prepozitiv *cardi(o)-* formează mai multe eşantioane semantice:

Eşantionul 1 conține termenii în care elementul savant şi-a rezervat sensul primar – „inimă”. Primul cuvânt atestat este *cardiologie*, care datează din anul 1705. R. Vieussen, în **Nouvelles decouvertes sur le coeur**,

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

Toulouse, descrie leziunile valvulare ale inimii şi ale vaselor mari utilizând acest termen [9].

Cardiologia ca specialitate medicală s-a constituit în perioada secolelor XIX-XX, odată cu descoperirea celebrei „legi a inimii" (*totul sau nimic*) de către fiziologul englez Ernest Henry Starling [13].

De regulă, termenii din acest eşantion denumesc:

a. entități morbide generale şi specifice: cardiopatie, cardialgie, cardiotrofie, cardiomiopatie, cardiofobie, cardioptoză, cardiorahie, cardiacel, cardiomegalie etc.

Cardiopatie – termenul a fost propus de către W. Brigden în 1957 pentru a fi utilizat în cardiopatologie.

Cardialgie sau *cardioalghie* – termenul a fost atestat în **Macroviotica** lui I. F. Sobernheim (Iaşi, 1838) [15].

Cardiomiopatie – termenul a fost folosit pentru prima dată în 1957 de W. Brigden şi indică o afecțiune a miocardului de o etiologie necunoscută.

Cardiospasm – termenul este introdus de către chirurgul german Jahan Micultcz în 1882, dar o primă descriere a acestei maladii o face încă în 1674 G. Vilizzii.

b. investigații de laborator, denumiri de utilaj: cardiograf, cardiografie, cardiogramă, cardioscop, cardioscopie etc.

Aici informațiile sunt mai puține: K. Wenckebach (Viena) efectuează în 1901 prima radiografie a inimii. În 1912 la Berlin Franz Grödel oferă imagini asupra „inimii în picătură", iar în 1913 Robert Bordet imaginează cardiograma – o ortogramă a inimii în diverse poziții [13].

c. intervenții asupra inimii: cardiotomie, cardiovalvulotomie, cardiostimulație, cardioinhibator, cardiostomie, cardioterapie, cardiochirurgie, cardioplastie etc. Ulterior, termeni astfel formați sunt utilizați pentru a denumi domenii de felul: cardioterapie, cardiochirurgie etc.

Primele comisorotomii au fost efectuate de către Brock şi Bailei (1957), iar primele încercări de cardiotomie şi cardiovalvulotomie au fost realizate de către Cristian Bernard, 1967 (încercări de a implanta inimi mecanice).

Cardiostimulație – primele încercări de stimulare a activității inimii s-au făcut încă prin sec. al XVIII-lea. Abia în 1932 Haimen A. S. elaborează primul aparat de cardiostimulație.

În 1896 cardiochirurgul Ludovic Ren a făcut o intervenție reuşită asupra inimii cu o plagă de cuțit. În 1985 Alen Carnatie (Paris) a realizat prima cardioplastie la un pacient într-o stare gravă.

d. denumiri de sisteme, segmente anatomice: sistem cardiovascular, constantă cardiomiocitară, cardiolortd etc.

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

Cardiolortd – aşa a denumit R. Newmann aorta ascendentă care uneşte artriul stâng al inimii cu *truncus brahiocephalis* [16]. Prima schemă a sistemului cardiovascular îi aparţine celebrului medic al antichităţii Galemus (aproximativ. 131-201 d. Chr.).

Constantă cardiomiocitară – autorii acestei sintagme terminologice sunt savanţii ucraineni B. H. Офицеров şi A. Ф. Яковцова, care au stabilit legitatea de organizare a celulelor musculare.

e. denumiri de preparate medicamentoase: cardiazol.

L. von Meduna utilizează şocul convulsivant cu cardiazol la tratamentul unor afecţiuni psihice.

Tot aici, în primul eşantion, se include termenul care nu se utilizează în terminologia medicală, *cardigan* este folosit însă în terminologia vestimentară, din motivul că elementul *cardio-* îşi menţine în acest cuvânt sensul primar „lângă inimă” – inima fiind privită, în acest caz, nu ca segment anatomic, ci ca organ regal, sediu al frumosului sufletesc.

Eşantionul II conţine termenii care se referă la:

a) *muşchiul inimii, miocard*: cardiomalacie, cardioplegie, cardioscleroză.

Cardioplegie – termenul şi ideea îi aparţin chirurgului rus H. H.Терещ бинский (1940). În 1955 Меироуз Д. Т. a realizat prin administrarea diverselor preparate chimice cardioplegia (oprirea artificială a bătăilor de inimă).

b) *pericard*: cardioliză.

Eşantionul III. Aici se includ termenii în structura cărora *cardi(o)-* indică, prin expansiune semantică, diverse fenomene legate de sistemul circulator (pulsul, tensiunea arterială): cardiosfigmograf, cardiosfigmografie.

Eşantionul IV este reprezentat doar de termenul *cardioidă*, utilizat în fizica, domeniu în care prefixoidul respectiv are sens de „cerc fix”.

Neclară rămâne situaţia în care elementul formativ menţionat ocupă un loc de mijloc: electro*cardio*gramă, mio*cardio*distrofie, reo*cardio*grafie, balisto*cardio*grafie, electro*cardio*grafie etc. Considerăm că fenomenul afixoidării duble: *balisto-* <lat. *balisto*, „mişcare” interacţionează cu cuvântul deja format prin afixoidare *cardiografie*, oferind o plusvaloare informativă (nouă) termenului. Concomitent, consemnăm egalitatea lexicală a elementelor formative, ca în cazul termenului *miocardiodistrofie*; afixoidele: *mio* <gr. myos „muşchi”; *cardio* <gr. *kardia* „inimă”; *dis* <gr. *dys* „disfuncţie”; *trofie* <gr. *trophe* „alimentare” fiind disponibile pentru mai multe variante combinatorice: *cardiomiodistrofie* (termen atestat oficial *vs miocardiodistrofie*) *miocard*, *cardiotrofie, distrofie, miodistrofie, miotrofie* etc., reconfirmând adevărul enunţat de Aristotel conform căruia „a şti să te slujeşti de cuvinte… e o mare calitate” [2].

Aceeaşi situaţie poate fi sesizată şi în variantele *balistocardiografie* şi *cardiobalistografie,* în care elementele *balisto-* şi *cardi(o)-* pot fi schimbate lesne cu locul.

Miocardiostrofie – termenul a fost introdus în practica medicală de terapeutul rus П. Ф. Ланг (1875-1948) şi se referă la lezarea funcţiei mio-

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

cardului, fapt care generează o disfuncție a inimii în general. Termenul este pus în circulație în 1936.

În **Dicționarul de terminologie medicală rus-român** [4] sunt propuse sinonimele *distrofie miocardică, miocardoză*.

Reocardiografia – termenul este introdus în circuit în 1945 de W. Holzer, K. Polzer şi A. Marko şi denumeşte o metodă de cercetare a activității cordului.

Ecocardiografia este un termen propus în 1965 de către Institutul american de ultrasunet şi indică o metodă de cercetare a structurii şi funcției motorii a cordului.

Ideea electrografiei apare în sec. XIX. Carlo Matteuci (1811-1868) a propus cursul teoretic „Electricitatea inimii". Fiziologul englez Augustus Desire Waller (1856-1922) este autorul primelor încercări de înregistrare a bătăilor inimii (1887-1889), dar adevăratul realizator se consideră medicul olandez Einthoven (1906-1907), care descrie modificările înregistrate de ECG în **Detung des Elektrokardiogrammes** [13].

Respectiv aceşti termeni se includ în primele două eşantioane semantice nominalizate mai sus:

Eşantionul I	„inimă"	şase termeni
Eşantionul II	„miocard"	un termen

Confixoidul cu statut de element postpozitiv atestă variantele: *-card,-cardie*.

A. *-cardie* – această variantă a confixoidului se referă la un țesut al inimii actualizat lexical de elementul prepozitiv: *miocard, pericard, endocard* etc.

Cel mai vechi termen atestat este *pericard*, din greacă „perikardion", împrumutat în sec. al XVI-lea [7], aici *peri-* arată situarea în jurul inimii. În limba română sunt utilizate formele *pericardio* în **Gramatica fizicii sau gramatica de la învățătura fizicii**, biblioteca Academiei RPR, ms 1627, traducere din italiană de Amfilonie Hotiniul pe la 1790; *pericardion* – la A. Teodorescu. **Aritmetica sau învățătura socotelilor**, Iaşi, 1839, şi *pericard* în **Manual de anatomie descriptivă**, Bucureşti, 1843, o traducere din franceză de N. A. Krețulescu, [15, p. 253]. Termenul acesta va fi utilizat în fizică, matematică, apoi şi în anatomie, fenomen explicabil, probabil, prin împrumutul primar „sac rotund", după cum se sugerează în traducerea termenului *pericardium* [3], care inițial nu desemna un termen anatomic. O altă explicație ar fi prezența lui *cardio-* în fizică cu sensul de „cerc fix", (Eşantionul IV) lucru care justifică ipoteza că lexemul *kardia* a fost utilizat inițial în aritmetică, fizică, iar apoi a devenit, prin extensiune – „cerc fix" – „sac rotund" – „inimă" – termen anatomic.

În 1842 N. Chevers descrie pericardita constructivă [10], iar mai târziu,

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

anatomistul german Hayek propune termenul de *membrană bronhocardiacă*, denumire a unei structuri anatomice ce uneşte bronhiile de pericard.

Termenul *endocard* este atestat în 1841 la H. Cottez [7], informaţie care suscită dubii, deoarece se cunoaşte faptul că încă în 1836 francezul Bouillaud Jean Baptiste (1796-1881) introduce în terminologia clinică termenul *endocardită*, care semnifică inflamaţia endocardului (învelişul intern al inimii).

Endocardita septică – termenul a fost propus de terapeutul rus А. А. Остраумов (1844-1908), indicând o endocardită infecţioasă, iar ceva mai devreme, în 1816, F. L. Kreysig propune sintagma *endocardită fetală*, substituită actualmente de cea de *fibroelastoză subendocardiacă* (sinonime: *endocardită congenitală, scleroză endocardiacă, fibroelastoză endomiocardiacă*) [4].

În 1947 Holt propune introducerea sintagmei terminologice: *umbră adipoasă epipericardiacă* care indică depozitarea ţesutului adipos deasupra diafragmei.

Termenul *miocard* este folosit începând cu anul 1877 [7]. Noţiunea de *distrofie a miocardului* a utilizat-o terapeutul rus Ланг (1875-1948), noţiune acoperită de termenul *miocardiodistrofie* (termen analizat anterior). În sursele occidentale această noţiune este redată prin sintagma *cardiomiodistrofie secundară*. Această imprecizie terminologică, intolerabilă, dar întâlnită în terminologia medicală, a creat inconvenienţe în procesul de diagnosticare a miocarditei.

Infarctul miocardic acut este descris pentru prima dată de francezul R. Marie în teza sa de doctorat, descriere completată ulterior de medicii ruşi В. П. Образцов şi Н. Д. Страшенко într-o lucrare publicată în 1910 în Germania.

Miocardul difuz este un termen propus de Jaffe în 1949 şi denumeşte procesul de lezare a miocardului în prezenţa sifilisului în stadiu incipient.

B) *-cardie;* varianta indică funcţionarea sau situarea anormală a inimii, specificată de elementul prepozitiv: *tahicardie, stenocardie, ectocardie, mezocardie, bradicardie, megacardie, embriocardie* etc. şi indică:

1) *Funcţionarea patologică a inimii:*

Tahicardie – <gr. tachys „repede” + kardia „inimă” = inimă „repede” – accelerare anormală a bătăilor de inimă.

Bradicardie – <gr. brady „încet” + kardia „inimă” = inimă „încet” – scăderea ritmului cardiac.

2) *Situare patologică a cordului :*

Baticardie – <gr. bathys „profund” + kardia „inimă” = inimă „profundă” – situare mai jos a inimii.

Mezocardie – <gr. mesos „de mijloc” + kardia „inimă” – situare patologică congenitală a inimii către mijloc.

Termenul *stenocardie* a fost propus de W. Heberden în 1772 pentru a denumi starea de indispoziţie fizică şi psihică cu iradieri în cutia toracică.

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

Primele încercări de a explica evoluția acestei afecțiuni o face tot Heberden în 1768.

Tahicardia – termenul este atestat în 1871 [7, p. 66], iar *embriocardia* e un cuvânt propus de terapeutul francez Henri Huchard (1844-1910) în sec. al XIX-lea pentru a denumi un fenomen auscultativ în funcționarea ultrauterină a inimii.

Este de menționat relația de omonimie între *-cardie*, varianta prepozitivă a confixoidului investigat, şi *cardie* (gr. *kardia)* – orificiul superior al stomacului situat la locul de unire între esofag şi stomac.

Dicționarul etimologic **LaRousse** explică cuvântul ca fiind un împrumut din greacă, *kardia* „inimă", cu sensul medical de „orificiu superior al stomacului („lângă inimă"), folosit pentru prima dată de James în 1747.

Un lucru este cert: *kardia* din greacă este cuvântul originar comun pentru ambele omonime. Nu s-a stabilit încă dacă *kardia* „stomac" derivă de la *kardia* „inimă" sau de la *kardia* „cerc rotund, fix; sac", ultimul sesizabil cu sensul primar al lexemului grecesc. Acest cuplu omonimic există şi în terminologia medicală românească. Folcloriştii A. Candrea, P. Ştefănucă, E. Niculiță-Voronca explică acest fenomen prin cunoaşterea empirică a structurii anatomice a corpului uman: „ cumplita durere nu numai cât trupul le beşica, ci până la inimă (stomac) pătrunzând la ficați le străbătea" [6].

O explicație plauzibilă găsim în traducerile textelor medicale antice în care, pentru denumirea ambelor organe anatomice, se folosea un singur termen – *kardia*. Fiind tradus prin *inimă*, termenul a moştenit în română ambele semnificații – „inimă" şi „stomac". Cf.: „ tot pe nemâncate trebuia să se administreze unele leacuri recomandate de Plinius şi de Marcellius Empiricus. Şi astăzi la mai toate popoarele persistă credința că leacurile trebuie luate pe inima goală" [5].

Concluzii:

a. Confixoidul *cardio-* se combină, preponderent, cu teme savante şi nu are existență autonomă: *cardioptoză, cardiodinie, cardiostomie* etc.

b. Combinările cu lexeme autonome sunt de felul: *cardioinhibator, cardiostimulator*, *cardioterapie* etc.

c. Există cazuri de afixoidare secundară, adică de formare a unui nou cuvânt prin afixoidare care include ca element formativ un alt cuvânt, format deja prin afixoidare: *cardio- + angeologie*. Fenomenul are drept obiectiv nuanțarea şi precizarea informației: *angeologie* – ştiință despre vase sangvine şi limfatice şi bolile lor; *cardioangeologie* – ştiință care studiază inima şi aparatul circulator.

d. Se constată o sinonimie pe care o oferă doar cuvintele formate prin afixoidare; nici un alt mod de formare a cuvintelor nu se pretează aici, de ex.: *cardiomegalie = megacardie* – mărire a volumului inimii. Este cazul în care „jocul" afixoidelor nu afectează sensul cuvintelor. Faptul acesta aminteşte o veche regulă aritmetică: dacă schimbi locul termenilor, suma nu se schimbă. Este vorba de o relație de echivalență între afixoide, ca în

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)

exemplul *cardiobalistografie = balistocardiografie*. Fenomenul nu exclude şi un alt tip de sinonimie: *bradicardie = bradiritmie* etc. Considerăm aceasta o particularitate a confixoidelor în general.

e. *Kardia* din greacă formează originea comună a omonimelor *-cardie* < *kardia* „inimă”, varianta prepozitivă a confixoidului investigat; *cardie* <gr. *kardia* „orificiul superior al stomacului situat la locul de unire între esofag şi stomac”. Nu s-a stabilit cu certitudine dacă *kardia* „stomac” derivă de la *kardia* „inimă” sau *kardia* „cerc rotund, fix; sac” – ultimul sesizabil ca sens primar al lexemului grec. Această omonimie este atestată în terminologia medicală.

f. Considerăm prezența lui *cardio-* în fizică cu sensul de „cerc fix” (Eşantionul IV) drept argument pentru ipoteza că lexemul *kardia* a fost utilizat inițial în aritmetică, fizică şi, ulterior, prin asociere – „cerc fix” – „sac rotund” – „inimă” – a devenit termen anatomic.

g. Sunt atestate relații conceptuale ierarhice de logică.

h. În relațiile (de coordonare sau de subordonare) în cuvinte indică:

A. Apartenența: *miocard* – muşchi al inimii.

A. Localizarea: *cardiodinie* – durere în regiunea inimii.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Andrei, N., *Dicționar etimologic de termeni ştiințifici*, 1987, p. 53.

2. Aristotel, *Poetica,* Bucureşti, Editura IRI, 1998, p. 97.

3. Arnaudov, D., *Terminologia Medica Polyglota*, Sofia, 1979.

4. Bejenaru, V., Bejenaru, G., *Dicționar de terminologie medicală rus-român*, Chişinău, 1991, p. 48.

5. Candrea, A., *Folclor român medical comparat*, Iaşi, 1990.

6. Cantemir, D., *Istoria Ieroglifică*, Chişinău, 1989.

7. Cottez, Henri, *Dictionnaire des structures du vocabulaire savant,* Paris, Le Robert, 1980.

8. Dauzat, A., *Dictionnaire etymologique*, Paris, 1932, p. 142.

9. *Dicționar cronologic de medicină şi farmacie*, Bucureşti, 1975, p. 66.

10. *Dicționar cronologic de medicină şi farmacie*, Bucureşti, 1975, p. 118.

11. Ghica, M., *Estetica şi teoria artei*, Bucureşti, Editura Ştiințifică şi Enciclopedică, 1981, p. 442.

12. Graur, A., *Lingvistica pe înțelesul tuturor*, Bucureşti, 1952, p. 20.

13. Iftimovici, R., *Istoria medicinii*, Bucureşti, 1995.

14. Maneca, C., *Compusele şi terminologia ştiințifică* în *Studii şi materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română*, vol. I, Bucureşti, 1952.

15. Ursu, N., *Din istoria terminologiei ştiințifice româneşti*, Bucureşti, 1962, p. 164.

16. http://www.medeffect.ru/abc/v

BDD-A20764 © 2006 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:52:12 UTC)